

Uitspraak no. 29 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "Kostenverdeling Rechtsbijstand"

Betreft : rechtsbijstandverzekering/aansprakelijkheidsverzekering

Partijen : Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en Verzekeraar B hebben zich ter verkrijging van een uitspraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen beide partijen gerezen is.

Feitelijke gegevens

X, plastisch chirurg heeft een rechtsbijstandverzekering afgesloten voor de medische beroepen bij verzekeraar A.

X is werkzaam bij een ziekenhuis. Dit ziekenhuis heeft een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten bij B. De polis dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden en voorts de kosten van rechtsbijstand, die met toestemming van de verzekeraar wordt verleend in een tegen verzekerde aanhangig gemaakte straf- respectievelijk tuchtzaak. X is als verzekerde van deze aansprakelijkheidsverzekering te beschouwen voorzover hij werkzaamheden binnen de muren van het ziekenhuis verricht. Dat is ook het geval bij de plastisch chirurgische behandelingen van een patiënte. Deze patiënte uitte na de behandelingen een aantal klachten en heeft deze gedeponerd bij het College van Medisch Tucht recht. X heeft voor de kosten van rechtsbijstand in verband met het voeren van verweer een beroep gedaan op zijn polis voor rechtsbijstand bij A. A heeft daarna getracht de kosten van rechtsbijstand geheel of gedeeltelijk te verhalen op B.

Het geschil

In zijn memorie van eis stelt A:

"Ingevolge artikel x van de door B gehanteerde voorwaarden, worden krachtens de betreffende verzekering ook vergoed de kosten van rechtsbijstand, die met toestemming van de verzekeraar wordt verleend in een tegen verzekerde aanhangig gemaakte straf-, respectievelijk tuchtzaak.

Artikel z van de betreffende polisvoorwaarden bepaalt dat de verzekeraar gerechtigd is, doch niet verplicht, de verzekerde tegen wie een strafvervolging of tuchtrechtelijke procedure wordt ingesteld, door een raadsman te doen bijstaan.

-2-

Deze polisbepaling is onverenigbaar met artikel x van de voorwaarden en moet, als zijnde in strijd met het wezen der verzekering nietig worden geacht op grond van artikel 254 Wetboek van Koophandel.

Zowel op grond van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden van onze maatschappij, als op grond van die van B kunnen in de onderhavige kwestie rechten worden ontleend ter zake van vergoeding van de kosten van rechtsbijstand. Er doet zich derhalve samenloop voor als bedoeld in artikel 2 lid 3 van uw reglement.

Onze maatschappij meent dat de verzekering van B prevaleert, zulks op navolgende gronden:

- a. Artikel y van onze Algemene Voorwaarden bepaalt dat kosten, waarvoor een verhaalsrecht bestaat c.q. waarvoor langs andere wegen vergoeding kan worden verkregen, niet voor rekening van de maatschappij komen.

Nu B een soortgelijke voorwaarde niet hanteert, dienen de kosten van rechtsbijstand in de onderhavige kwestie geheel voor rekening van B te komen.

- b. Artikel 277 WvK bepaalt dat bij samenloop van verzekeringen de eerste verzekering stand houdt en de volgende verzekeraars zijn ontslagen. De verzekering bij B is ouder dan de verzekering bij onze maatschappij. Eveneens op deze grond is B gehouden de kosten van rechtsbijstand geheel te vergoeden.
- c. De verzekering van B dekt uitsluitend de kosten van rechtsbijstand in een tegen verzekerde aanhangig gemaakte straf- of tuchtzaak, zodat deze verzekering als een specialis dient te worden aangemerkt ten opzichte van onze - algemene - rechtsbijstandverzekering. Het is vaste praktijk in het verzekeringswezen dat speciale verzekeringen boven algemene prevaleren.
- d. B heeft een eigen financieel belang bij afwering van de tegen verzekerde ingediende klacht. Indien de klacht gegrond mocht worden verklaard, zal B de uit de gewraakte gedragingen van verzekerde voortvloeiende schade dienen te vergoeden. Het is derhalve in overeenstemming met de redelijkheid dat B de kosten, verbonden aan het voeren van het verweer draagt.

Wij verzoeken u te bepalen dat de kosten van rechtsbijstand in de onderhavige kwestie geheel voor rekening van B dienen te komen, althans dat B dient bij te dragen in de kosten van rechtsbijstand naar een door u in billijkheid te bepalen percentage. "

In zijn memorie van antwoordt stelt B:

- "a. De stelling dat de B-polis anders dan de A-polis, geen "tweede plaats"- of "na u"-clausule kent is juist. De conclusie echter dat B dus de litigieuze kosten van rechtsbijstand zou behoren te dragen niet. Daarvoor is immers tenminste vereist dat er bij B dekking voor deze kosten zou bestaan, hetgeen uitdrukkelijk niet het geval is, althans door B ten stelligste wordt betwist. Daarover hierna meer.

-3-

-3-

- b. Ook voor het ancienniteits-principe geldt dat dit eerst aan de orde kan komen indien vast zou staan dat er op twee of meer polissen dekking is, quod non.
- c. De stelling dat de aansprakelijkheidspolis van B uitsluitend de kosten van rechtbijstand in een tegen de verzekerde aanhangig gemaakte straf- of tuchtzaak zou dekken is zo evident onjuist dat wij volstaan met een verwijzing naar de polisvoorwaarden. De conclusie die eiser aan die stelling heeft verbonden, namelijk dat de B aansprakelijkheidspolis derhalve ten opzichte van de A-rechtsbijstandpolis als een "specialis" zou moeten gelden, kunnen wij slechts met zeer veel moeite als serieus beschouwen. De werkelijkheid is natuurlijk dat onze polis veel dekt, echter de kosten van rechtbijstand in straf- respectievelijk tuchtzaken niet, althans slechts voorwaardelijk.
- d. Het al of niet aanwezig zijn van een financieel belang dezerzijds, dat eiser suggereert (maar niet adstrueert) is voor de dekkingsvraag, naar het ons wil voorkomen, volslagen irrelevant en kan derhalve onbesproken blijven. Voorzover nodig ontkennen wij het bestaan van een dergelijk financieel belang.
- e. Artikel z van onze polisvoorwaarden bepaalt inderdaad dat de verzekeraar gerechtigd is, doch niet verplicht, de verzekerde tegen wie een strafvervolging of tuchtrechtelijke procedure wordt ingesteld, door een raadsman te doen bijstaan. Deze - voor aansprakelijkheidspolissen usantiële - bepaling geeft de verzekeraar derhalve een recht, er kennelijk toe dienende om de eigen belangen, indien dat aan de orde zou zijn, veilig te stellen. In dat kader behoort de verzekerde natuurlijk de verzekeraars wel tijdig te informeren, om dit recht niet tot een farce te maken. In casu echter werden wij, op de hoogte gesteld toen de tuchtzaak al maanden aanhangig was. De stelling van eiser dat het voornoemde artikel z in strijd zou zijn met artikel x, waarin dekking wordt gegeven voor de kosten van rechtbijstand in straf- en tuchtzaken, mits die rechtbijstand met toestemming van de verzekeraar is verleend, is onbegrijpelijk."

Overwegingen van de commissie

Partijen hebben zich tot de commissie gewend met de vraag om een uitspraak te doen ten einde tot een oplossing te komen inzake het tussen partijen gerezen geschil.

De commissie neemt deze zaak in behandeling conform artikel 2 lid 2 van het reglement.

-4-

-4-

Uit de aan de commissie overgelegde polis van B blijkt dat op deze polis de kosten van rechtsbijstand in een straf- of tuchtzaak gedekt zijn wanneer is voldaan aan de voorwaarde dat deze bijstand met toestemming van de verzekeraar wordt verleend, of wanneer deze verzekeraar gebruik maakt van het hem toekomende recht verzekerde door een raadsman te doen bijstaan. Nu aan deze voorwaarde in het eerst gestelde geval niet werd voldaan en van het tweede genoemde geval geen sprake is, ontbreekt dekking op de polis van B voor de door verzekeraar A gemaakte kosten.

Op grond van het voorgaande is de commissie van oordeel dat de overige overwegingen van partijen niet meer ter zake dienende zijn en dus buiten beschouwing kunnen blijven.

Conclusie

De commissie concludeert dat de kosten van rechtsbijstand zijn gedekt op de polis van A. Op de polis van B ontbreekt in casu deze dekking.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend om een bindend advies. De commissie geeft als haar bindend advies dat A dekking zal hebben te verlenen.

's-Gravenhage,

De Verbondscommissie Samenloop

de voorzitter,

de secretaris,

(mr. H.O.Th. Hugenholtz)

(mevr. mr. W.H.v.d. Velde - Meijer)